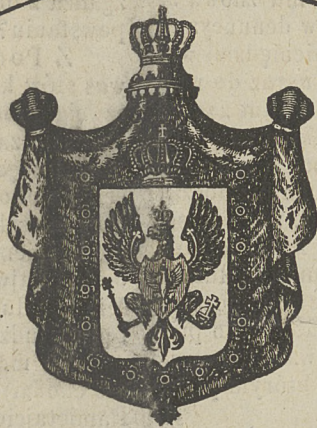

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 Tal.
20 Sgr. na całe Prussy 2 Tal.

INSERATY:

1 Sgr. 3 Fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w Ekspedycji.

Drukem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Kopenhaga, 10 Lutego — Król wyjechał dziś z Sonderburga do Kopenhagi. Wojska niemieckie zachowują się spokojnie, ich patrole docierają aż do Nübel (między Gravensteinem a Düpel).

Wiedeń, 11 Lutego. — Wiadomość o opuszczeniu przez Duńczyków szanów duplelskich jest zawczesna.

Londyn, 11 Lutego. — Bank angielski zniżył diskonto na 7 procent.

Frankfurt n. M., 11 Lutego. — Na posiedzeniu dzisiejszem bundestagowem zdał sprawę v. d. Pforten w imieniu komisji o kwestyi sukcesyjnej, o ile zostaje w styczności z londyńskim traktatem z d. 8 Maja 1852. Dwie opinie mniejszości, jedna Austrii i Prus jednobrzmiąca, druga meklemburska, przemawiają za połączeniem tej kwestyi z referatem o prawie sukcesyjnym księcia Augustenburga. Głosowanie ma nastąpić za dni 14. Austrija i Prusy oświadczają, że obsadzenie wsi szlzewickich na północ od Eidery nie przesądza praw bundestagowych i holsztyńskich. Doniesienie Lubeki o zabranii przez Duńczyków okrętów lubeckich przekazano komisji do przyspieszonego sprawozdania.

Londyn, 12 Lutego. — Dzisiejszy Morning Post (organ Palmerstona) donosi, że Anglia zaproponowała zawieszenie broni na podstawie, że Duńczykowie opuszczają Szlezwik z wyjątkiem Alsen.

Francya, Rosya i Szwecya popierają tę propozycyą, jako wstęp do konferencji względem rozwiązania kwestyi szlzewicko holsztyńskiej.

Berlin, 12. Lutego. — Najj. Pan raczył nadać b. rotmistrzowi i dziedzicowi Stoesserowi w Rackschütz godność szambelańską.

Berlin, 11. Lutego. — Nat. Ztg pisze: z wzięciem Flensburga pierwszy dział kampanii szlzewickiej został ukończony. Plan ułożony w głównej kwaterze austriackopruskiej tylko w części został wykonany. Postanowiono duńską armią tak długo zatrzymać w Dannewerku, aż pruskie skrzydło prawe obejdzie to stanowisko. Tymczasem udało się Duńczykom uprzędzić sprzymierzeńców i w drodze z Szlezwiku do Flensburga wynoszącej 4½ mili, dopiero przednia straż austriacka dopędziła tylną straż duńską pod Oeversée i nieudało się korpusowi pruskiemu odciąć Duńczyków od Flensburga. Cały Dannewerk dostał się w ręce sprzymierzeńców z niezmiernymi zapasami wojennymi. Teraz chodzi o zdobycie szanów duplelskich i wyspy Alsen, które zagrażają skrzydłu sprzymierzeńców. Niewiadomo dotąd jakie siły pociągnęły na Alsen i ku Friderycy w Jütlandyi. Fridericia to druga forteca sebastopolska, ma komunikacyą z morzem, może być zaopatrywana od strony morza w żywność i posiłki. Załoga jej znuzona czuwaniem, może być odświeżana nowymi pułkami i dla tego zdobycie Friderycy niezmiernie jest trudne, bo do jej obrony także flota duńska przykładać się może. Sądząc po wytrwałości i bitności Duńczyków, nie łatwa będzie z nimi sprawa, jak tego dzieje dawniejsze okazują.

Szańce duplelskie przedstawiają bardzo silne stanowisko. Zamykają one półwysp między Wenningbund a Alsundem 3—600 kroków szerokości od strony lądowej. Wzgórza nieprzerwanie się ciągną od strony lądu na tym półwyspie i tworzą właściwe stanowisko duplelskie. Siedm silnych warowni oddzielnych na najwyższych wzgórzach tworzą silny front ku zachodowi i przytykają z obu stron do morza, które tu tak jest głębokie, że okręty wojenne mogą się przykładać do obrony. Odległość tych fortyfikacji uzbrojonych 100 działami od Alsundu wynosi 2000 kroków. Alsen połączona jest z tą półwyspą dwoma szanami przedmostowymi.

— 18 pułk piechoty ruszył na kolei żelaznej przez Berlin do Szlezwiku.

— Kolońska gazeta pisze: Napoleon III. obawia się najwięcej północnej koalicji pod przewodem Anglii. Chodzi teraz o to, czyli Anglia zechce się porozumieć z Francją względem sprawy duńskiej. Dotąd przy-

najmniej niemasz śladu, aby Anglia starała się zbliżyć pod tym względem do Francji, jej zachowanie się jest podobne jak w sprawie polskiej, wynurza sympatyje, odgraża słowami, ale o czynach nie myśli, a tymczasem sprzymierzeniec francuski cierpi. Drugi sprzymierzeniec Francji Szwecya, niechcąc się narazić na niepewność przy tem usposobieniu dwuznacznem Anglii, zachowuje się spokojnie, mając w pamięci tradycyą starego Bernadottego, który w złej dobie przyłączył się do północnej koalicji. Nie bez kozery też pisze Patrie, że zawarty został jakiś wielki alians między północą, obejmujący nietylko sprawy duńskie, ale inne europejskie. Ile weń wchodzi Anglia dociec trudno, ale że nieprzychylną jest ona widokom francuskim jeszcze bardziej po 5. Listop. niż letnią porą, to nieulega żadnemu powątpiewaniu, zwłaszcza, że traktat wiedeński zabezpieczał jej panowanie na morzu, o co jej głównie chodzi, a mowa z 5. Listopada wymierzona była przeciw temu traktatowi. Być może, iż się mylimy, ale zdaje nam się, że jesteśmy na początku wielkiego traktu do wypadków. Francya jakkolwiek udaje spokojną, jest zaalarmowana i dla tego Morny wciąż ciągnie ją na alians z Rosją, zapewne z obrachunku i na szach Anglii.

Flensburg, 8 Lutego. — Feldmarszałek Wrangel wydał w dniu 7 obwieszczenie, uzupełniające w kilku ważnych względach jego proklamacyą wydaną po przekroczeniu granicy jak następuje:

»Odnosnie do mej proklamacji z 1 b. m. ogłaszam, że wedle umowy cesarskiego rządu austriackiego z królewskim rządem pruskim mianowany został ze strony pruskiej król prezydent rejencyjny v. Zedlitz komisarzem do kierownictwa zarządu cywilnego. Nazwisko ces. austriackiego komisarza ogłoszę, skoro tu tylko przybędzie.

Zatwierdzam niniejszem tymczasowo wszystkich znajdujących się w służbie urzędników cywilnych księstwa szlzewickiego, i nakazuję im znosić się we wszystkich sprawach wewnętrznego zarządu tylko z tymi komisarzami cywilnymi, a dopóki ces. austriacki komisarz nie przybędzie jedynie z wzwój wymienionym komisarzem król. pruskim.

Każdy urzędnik, który się niezwłocznie tej władzy nie podda, naraża się na natychmiastowe usunięcie z urzędu.

Język niemiecki będzie odtąd językiem urzędowym.

Demonstracyi politycznych, nacechowanym kierunkiem, niż jest ten który obrały wspólnie oba mocarstwa niemieckie połączone celem prowadzenia wojny, i usiłowań na rzecz wszelkiej innej władzy, zakazuję wyraźnie, i oświadczam, że gdyby mimo to zajęć miały, promotorowie takowych, jako też udział w nich biorący jak najściślej ukazani zostaną.

Branie udziału w tego rodzaju demonstracyach ze strony urzędników pociągnie za sobą obok innych kar prawnych niezwłoczne usunięcie z urzędu.

Główna kwatera Flensburg, 7 Lutego 1864.

Głównie dowodzący armią sprzymierzoną Wrangel, feldmarszałek.

— Piszą ztąd do Nat. Ztg., że wczoraj dyrektor gimnazjum tutejszego, Siemssen, na posłuchaniu u marszałka Wrangla otrzymał rozkaz, aby nauki w gimnazjum i szkole realnej udzielano dalej, ale odtąd niemiecki język był wykładowym. Z pomiędzy 26 nauczycieli trzech tylko jest Niemców szlzewickich, a 23 Duńczyków, którzy po większej części wcale nie umieją po niemiecku.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 3. Lutego. — Piszą nam z gubernii grodzieńskiej:

Jak łatwo Moskale wierzą pierwszemu lepszemu denuncjantowi, dowodzi następujący fakt. Przyszedł włóczęga łachmanami okryty i prawie bosy do pułkownika Borejszy w Bielsku i doniósł mu, że podsłuchał jak urzędnik powiatowy Kobylński namawiał jakiegoś człowieka, aby otruł pułkownika, i widział, jak w tym celu doręczył mu już nawet potrzebną ilość trucizny. Pułkownik rozkazał natychmiast Kobylńskiego aresztować, gdy zaś go przyprowadzonego do biura ujrzał, wpadł z całą wściekłością na niego, począł go podług swego zwyczaju bić pięścią po twarzy i kopać po brzuchu, a napastwiwszy się do woli nad nim, oddał go w ręce kozakom, rozkazując mu wyliczyć 300 nahajek. Ponieważ niewinny, a powszechnie szanowany Kobylński do winy przyznać się nie chciał, obcy zaś włóczęga w łachmanach u pułkownika Borejszy na zupełne już zasługiwał zaufanie, kazał tedy kozakom skrepić Kobylńskiego ręce, przywiązać go na długim powrozie do konia, kłusem oprowadzić po głównych ulicach miasta i odstawić potem do więzienia. Cią-

kierunku. Podobno cesarz się nieprzychylny do widoków księcia Morny. Nerozumiemy, czemu od czasu do czasu donoszą o podobnych krokach Mornego. Jaka tego dążność?

Austria.

Wiedeń, 8. Lutego. — Wczoraj w południe odbyła się konferencja ministeryalna, która przeszło dwie godziny trwała i wyłącznie zajmowała się sprawą szlezwicką. O ile dziś doszło do publicznej wiadomości, zupełnie zgadza się nadzwyczajny ważny skutek tej konferencji z ogłoszonym w półurzędowej berlińskiej Nordd. Allg. Ztg. zapatrywaniem się na rzeczona sprawę, według którego oba niemieckie główne mocarstwa w skutek wybuchu wojny uważając za rozwiązany traktat z 1852, o protokół londyński troszczyć się nie będą. Jest w tem ważne ustępstwo dla zapatrywania się państw średnich, które na podstawie sprawozdania p. Pfordten prawdopodobnie doprowadzi do zgody w Niemczech. Odpowiedź fmp. bar. Gablenza na zapytanie mieszczan szlezwickich co do ogłoszenia księcia augustenburskiego panującym w Szlezwicku, zgadza się całkiem z tym nowym obrotem rzeczy i tłumaczy energię i pospiech, z jakim postępuje wyprawa szlezwicka.

Telegramy z Kopenhagi donoszą, że obawiać się można wybuchu rewolucji. Wszyscy nazywają opuszczenie Denewirke zdradą i zwalają winę na króla i gabinet. Wierzą tam pogłoskom o następcy mającej abdykacji króla Chrystyana IX.; a stronnictwo skandynewskie agituje za aneksją.

Praga, 3. Lutego. — Nie małe wrażenie wywołała wiadomość o skonfiskowaniu przez policję tutejszą broszury czeskiej, która dawno zapowiadana, wyszła 29go Stycznia z drukarni Rochlicza pod napisem »Polska w świecie słowiańskim.« Sąd upatrzył w tej broszurze poszlaki zbrodni stanu i na mocy tego autor broszury p. Krzysztian Prechovsky aresztowanym został wczoraj. Pan Krzysztian Prechovsky rok blisko jeździł mieszkając w Krakowie. W czasie powstania siedział na Zamku, poddejrzywanym był bowiem, najnieśluszniej zresztą, jak później się okazało, o ułatwienie ochotnikom z Czech stosunków z Polską. W powstaniu zaś sam nie był, jak to błędnie jeden pragski dziennik podaje. Tem smutniejsze dla p. Krzysztiana Prechovskiego obecne aresztowanie może mieć następstwa, że już na mocy więzienia krakowskiego robiono mu trudności niemałe ze strony uniwersytetu tutejszego w udzieleniu mu pozwolenia na dalsze studia.

Dania.

Kopenhaga, 9. Lutego. — Prezes ministerstwa Monrad oświadczył wobec sejmujących izb obu w niedzielę, że bez wiedzy króla i jego armia ustąpiła z Dannewerku. Rada wojenna to postanowiła głosami 10 przeciw 1. Pracujemy w jedności nad ocaleniem ojczyzny. Nie siejmy w serca duńskie rozdwojeń. Wiem, że na mnie ciąży wielka odpowiedzialność i przed nią nigdy się nie cofnąłem. Gdybym brał udział w oddziałach i przed nią nigdy się nie cofnąłem. Gdybym brał udział w oddziałach odpowiedzialności za to, co się stało, wystąpiłbym tu śmiało z obroną moją. Proszę was, zważać, że doświadczeni i waleczni wodzowie, którzy to postanowili, swe postanowienie objaśniają. Do reprezentantów ludu należy rozważyć, dochodzić i stanąć. — Co do mnie, nie mogę pozwolić na zaburzenia uliczne, ale ustąpię, skoro tego sejm zażąda.

Proklamacja królewska do armii źle przyjętą została. Wieczorem w sobotę potworzyły się tłumy ludu, które w okolicy pałacu królewskiego przekleństwa wydawały. Mowy przeciw królowi przyjmowano z okrzykami pochwalnymi, a w obronie króla wyświstywano. Nakoniec policja użyła pałaszy przeciw ludowi i w skutek tego rany z obu stron odniesiono. Zaburzenia przeciągają się.

Urzędowa Bel. Tidende donosi, że generał de Meza i jego szef sztabu pułkownik Kaufmann powołani zostali do Kopenhagi, aby włożyć w ministerstwie wojny powody, dla których opuścić Dannewirke i dla czego nie doniósł o swem postanowieniu w czwartek wieczorem, ale dopiero w piątek wieczorem, kiedy już armia rozpoczęła odwrót z Dannewirku, który już wstrzymać nie było można. — Generał Liittichau został zamianowany tymczasowym wodzem uacelnym a major Stiernholm szefem sztabu.

— Dowódzca dywizji jen. Stejmann otrzymał pod Oeversee straż w lędzwie.

— Członkowie sejmu wydali proklamację do ludu, aby się zachował spokojnie.

Galicja.

Lwów, 3. Lutego. — Czytamy w Gaz. Nar.: Dziś rano odbyła się ścisła rewizja w pomieszkaniu pp. Gostyńskich. Komisarz policji Bleim wykażal się upoważnieniem dyrektora policji do odbycia rewizji przy osobach dwóch córek pani Gostyńskiej; przyprowadził też w tym celu dwie jakieś kobiety ze sobą, które z wszelką ścisłością aż do nitki odzież na paniach Gostyńskich przeszukały. Świeża ta i dotąd niepraktykowana u nas operacja trwała ze trzy godziny. Zanotować zaś należy, iż była to już piąta z kolei rewizja, którą p. Bleim na dniu dzisiejszym przedsiębrał. Wczoraj po 12 godzinie w południe odbyto rewizję w pomieszkaniu p. Wojciecha Dudzińskiego. Jak pierwsza, przed kilku dniami odbyta, tak i ta rewizja była bezskuteczna. Szukano tylko za osobami; a niezwykle w tym wypadku było tylko to, że komisją rewizującą składało 4 rewizorów i 4 policyantów bez żadnego z komisarzy policji.

Kraków, 7. Lutego. — Wczoraj popełniono w mieście naszym dwa morderstwa, którym wieść powszechna przypisuje charakter polityczny. Wieczorem znaleziono bowiem na ulicy Jagiellońskiej ciało człowieka średniego wieku, zakłótego kilkakrotnem pchnięciem noża czy sztyletu, a na ulicze wiodącej między parkanami ogrodowymi od kościoła Kapucynów ku ulicy Krupniczej, zamordowanego również pchnięciem wielokrotnem mężczyzną, mogącego mieć lat dwadzieścia kilka. Tamten miał się nazywać Rogowski, ten Chojnacki. Zdawało się, że już nie będzie potrzeba zapisywać dziennikom tutejszym wypadków skrytobójstwa. Wczorajsze podwójne morderstwo, tem smutniejsze przez to sprawia

wrażenie, że opinia publiczna dawniej w podobnych wypadkach jeszcze wahała się z przypisywaniem im politycznych pobudek; dziś nawet domysły morderstwo nie tracąc swego piętna zbrodniczego, szkodzi niezawodnie sprawie, dla dobra której mogłoby być spełnione. Chw.

Kraków, 8. Lutego. — Ze wzgardą, na jaką zasługują, odrzucaamy insynuacje Krakauer Ztg., które ona ze słów naszych powiedzianych wczoraj o morderstwach zaszłych w Krakowie wyciąga, kręcąc myśl naszą, jakobyśmy usprawiedliwiali polityczne morderstwo. Polemika z tym dziennikiem nie czyni zaprawdę zaszczytu, bo prowadzoną być musi argumentami czerpanymi w nienawiści, jak to ona czyni. Jeśli często milczymy, nie dając się w nią wciągnąć, to dziś musimy odeprzeć zarzut niczem nieusprawiedliwiony. Chwila.

— C. k. sąd wyższy w Krakowie zniósł wyroki pierwszej instancji w procesach pp. Dominika Mirkowskiego i Mendra Nawriańskiego zapadłe, mocą których oskarżeni zostali uznani za winnych zbrodni naruszenia spokojności publicznej z § 66 k. k. i skazanymi pierwszy na dwa, drugi na 3 tygodnie więzienia. Otóż wyrok c. k. sądu wyższego uznaje oskarżonych winnymi tejże zbrodni naruszenia spokojności publicznej z § 66 k. k. i skazuje pierwszego na trzy, drugiego na cztery miesiące więzienia. Dowiadujemy się właśnie, iż c. k. sąd najwyższy potwierdził wyrok sądu wyższego w Krakowie skazujący byłego posła wielkopolskiego, p. Władysława Bentkowskiego na rok więzienia i wydalenie z kraju po odsiedzeniu kary. Zastrzegamy sobie podanie obszerniejszej treści wyroku trzeciej stancyi w najbliższym numerze. Chw.

— Donoszą nam ze Lwowa, że wczoraj, w niedzielę z powodu rewizji i uwiezienia czterech mężczyzn, znieważono czynnie straż odprowadzającą aresztowanych do więzienia, ciskając na nią kamieniami. Niedzająć sobie tego czynu wytłumaczyć, zwłaszcza, że podobne wypadki aresztowania często się zdarzały, a nigdy nie przychodziło do zajść z tego powodu. Policyant, o którego pobiciu doniosła była dawniej Gazeta Lwowska; umarł.

— W piątek trzy razy odbywano rewizję we Lwowie w cukierni pp. Nizinieckiego i Hołyńskiego: raz w południe, i wtedy przytrzymało tam trzech mężczyzn, których potem puszczone, a wieczorem późnym dwie rewizje jedna po drugiej, lecz bezskutecznie. Tegoż dnia odbywano rewizję we Lwowie u p. Franciszka Gostyńskiego, także bezskutecznie. W niedzielę odbywano rewizję u pp. Nanowskich.

— W Krakowie od d. 16. b. m. zacznie wychodzić nowy dziennik polityczny, wydawany nakładem posłów krakowskich, pp. Ignacego Lipczyńskiego i Szymona Samelzona, pod napisem *Wiek*. Jako redaktor odpowiedzialny i wydawca podpisany na ogłoszeniu przedpłaty p. Feliks Wasilewski. Wedle *Kroniki* głównymi współpracownikami *Wiek* u będą pp. Chrzanowski i Szujski. Redakcja rozesała program następujący:

»Publicystyka i dziennikarstwo stało się w naszym wieku jedną z najważniejszych potrzeb. Im szerszy jest rozwój oświaty w społeczeństwie, im gorliwiej zajmuje się naród swymi sprawami, im silniejsza powstaje między narodami solidarność i braterstwo, tak iż stan i los każdego z nich obchodzi wszystkie ludy, tem większa czuć się daje potrzeba rozwoju dziennikarstwa. Potrzeba ta naglejszą jest jeszcze w chwili obecnego, tak stanowczej dla narodu naszego, wśród zdarzeń tak ważnych wpływ na losy Polski wywierających. Z tych powodów wielu obywateli uznało konieczność nowego organu polskiego, które o tyle zdoła odpowiedzieć swemu zadaniu, o ile zdoła zespolić się z duchem narodu, o ile stanie się wiernym odbiciem jego kierunku i pójdzie za przewodnikami myślni wieku naszego. Wychodzić przeto będzie w Krakowie od dnia 16. Lutego r. b. sześć do siedmiu razy na tydzień, dziennik polityczny z oddzielną częścią literacką pod napisem *Wiek*. Program tego dziennika da się streścić w dwóch zasadach, do których urzeczywistnienia ludzkość tak usilnie i jawnie w naszym wieku dąży. Zasady te są: swoboda narodowa i równouprawnienie wszystkich stanów i wyznań. Nie potrzebujemy tu bliżej rozwijać tych dwóch wielkich zasad, mających być sterownikami naszego dziennika we wszystkich sprawach. Powiem tylko, iż wedle przekonania, które coraz powszechniej ludzkość ogarnia, są one podwaliną prawego porządku politycznego i społecznego w świecie; albowiem swoboda narodowa jest nie tylko jedną pewną rekojmią wolności osobistej i wszelkiej wolności politycznej, ale nadto jedyną słuszną podstawą prawa międzynarodowego; równouprawnienie zaś wszystkich członków społeczeństwa, jest podwaliną wszelkiego społecznego porządku i prawa. Trzymając się tych dwóch zasad, będących przewodnikami myślni wieku naszego, to jest broniąc wszędzie narodowości i równouprawnienia, przedewszystkiem zaś broniąc praw naszej narodowości polskiej i stojąc wytrwale na czysto narodowym stanowisku, nie damy się porwać ani gorączkowym mrzonkom i złudnym teoryum niezgodnym z naszą przeszłością i z duchem narodu, ani też pozwolimy się skrępować małodusznemu egoizmowi, stroniącemu od wszelkiej pracy i poświęceń. — Dziennik *Wiek* mieścić będzie: Część główną polityczną, zawierającą: artykuły rozumowane, korespondencje z kraju i z zagranicy, wyciągi z dzienników krajowych i obcych, sprawozdania sejmowe, rozporządzenia rządowe, pogląd wypadków politycznych oraz ostatnie wiadomości polityczne i telegramy. Część literacka czyli feleton, zawierający: rozbiory dzieł, rozprawy naukowe, powieści, życiorysy, ustępy historyczne, recenzje teatralne, poezje, wiadomości literackie i bibliograficzne. Część trzecią, obejmującą kronikę zdarzeń miejscowych, zamiejscowych i rozmaitości. Część czwartą, zawierającą artykuły i wiadomości dotyczące się rolnictwa, przemysłu i handlu, oraz kursa papierów publicznych. Częścią piątą, obejmującą ogłoszenia i inseraty.«

— Wydawnictwo *Kroniki*, wychodzącej w Krakowie, ogłasza: »Od 16. b. m. dziennik polityczny *Kronika* trzy razy na tydzień dotąd

